

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA z RELIGII dla klasy trzeciej technikum

„Przedmiotowy System Oceniania z religii” został opracowany na podstawie „Programu Nauczania Religii Rzymskokatolickiej w Przedszkolach i Szkołach” zatwierdzonego przez Komisję Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski w Częstochowie 19 września 2019 roku.

Przedmiotowy System Oceniania z katechezy jest zgodny z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. W sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych.

Najważniejsze punkty Przedmiotowego Systemu Oceniania z katechezy:

1. Cele.
2. Zasady.
3. Obszary podlegające ocenie na katechezie w klasie trzeciej technikum.
4. Prawa i obowiązki ucznia oraz katechety.
5. Wymagania programowe i kryteria oceniania.
6. Poprawa oceny.
7. Przewidywane osiągnięcia uczniów.

Ad. 1. Cele

1. Poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie.
2. Kształtowanie motywacji do uczenia się oraz wspieranie aktywności edukacyjnej ucznia.
3. Pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swego rozwoju intelektualnego i duchowego.
4. Dostarczanie rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach, uzdolnieniach ucznia.
5. Wychowanie do odpowiedzialności ucznia, co w konsekwencji ma prowadzić do samokontroli, samooceny i samokształcenia.
6. Budzenie zainteresowania przesłaniem Bożym.
7. Uzdolnienie do odczytania w nauczaniu biblijnym wezwania Bożego dla swego życia.
8. Pogłębione przeżywanie roku liturgicznego.
9. Kształtowanie sumienia.
10. Gotowość otwarcia się na Boga w modlitwie.
11. Poczucie przynależności, posiadanie własnego miejsca i odczytywanie własnych zadań w społeczności Kościoła, narodzie, rodzinie, grupie szkolnej i koleżeńskiej.

Ad. 2. Zasady

1. Nauczyciel na początku roku szkolnego informuje uczniów i rodziców (prawnych opiekunów) o wymaganiach edukacyjnych z katechezy wynikających z realizowanego programu nauczania, o sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów oraz o warunkach uzyskania oceny rocznej wyższej niż przewidywana.
2. Praktyki religijne nie podlegają ocenie.

3. Każda ocena jest jawna dla ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów), a także wystawiana według ustalonych kryteriów.
4. Do wystawienia oceny śródrocznej wymagane są minimum cztery oceny bieżące.
5. Uczeń może być niesklasyfikowany w przypadku ponad 50% nieusprawiedliwionych nieobecności.
6. Nauczyciel jest zobowiązany dostosować wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia rozwojowe lub specyficzne trudności w uczeniu się, uniemożliwiające sprostanie tym wymaganiom.
7. Uczeń jest zobowiązany do noszenia zeszytu, kart pracy i katechizmu przedmiotowego oraz do systematycznego odrabiania prac domowych.
8. Sprawdziany wiedzy odbywają się minimum raz w semestrze i są zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem. Sprawdziany są obowiązkowe; jeśli uczeń w tym czasie był nieobecny na lekcji, powinien zaliczyć sprawdzian w terminie późniejszym, uzgodnionym z nauczycielem.
9. W przypadku wystąpienia poważnych przyczyn losowych, które przeszkodziły w przygotowaniu się ucznia do lekcji, uczeń nie ponosi żadnych konsekwencji, jeżeli są one potwierdzone pisemnie lub ustnie przez rodzica (prawnego opiekuna) przed lekcją.
10. Zgodnie z Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania i na określonych w nim zasadach uczeń może skorzystać ze zwolnienia z odpowiedzi ustnej (np. tzw. „szczęśliwy numer” i innych form przyjętych w danej szkole); nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów lub kartkówek.
11. Jeśli uczeń ma trudności w opanowaniu materiału, ma prawo do pomocy ze strony nauczyciela lub innego ucznia. Warunkiem jest aktywna obecność na lekcjach lub usprawiedliwiona dłuższa nieobecność.
12. O ocenie niedostatecznej śródrocznej czy rocznej uczeń informowany jest ustnie, a jego rodzice (prawni opiekunowie) w formie pisemnej na miesiąc przed radą pedagogiczną klasyfikacyjną. Za pisemne poinformowanie rodzica (prawnego opiekuna) odpowiada wychowawca. Szczegółowe postępowanie określa Wewnątrzszkolny System Oceniania.
13. Na 7 dni przed posiedzeniem klasyfikacyjnym rady pedagogicznej uczniowie są informowani o przewidywanych ocenach śródrocznych lub rocznych.
14. Kryteria odpowiadające poszczególnym śródrocznym i rocznym stopniom szkolnym są zgodne z Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania.

Ad. 3. Obszary podlegające ocenianiu na katechezie w klasie trzeciej technikum

1. Formy ustne:
 - odpowiedzi ustne;
 - opowiadania odtwórcze i twórcze;
 - prezentacja (referat, prezentacja multimedialna).
2. Formy pisemne:
 - sprawdziany, testy, kartkówki;
 - zadania domowe;
 - wypracowania (opowiadanie, charakterystyka, list, zaproszenie, telegram);

– ćwiczenia wykonane podczas lekcji.

3. Formy praktyczne:

- realizacja projektów (np. album, gazetka, przedstawienia);
- podejmowanie działań wynikających z głównego celu katechezy szkolnej;
- tworzenie pomocy dydaktycznych;
- rozwijanie postawy religijnej (np. udział w przedstawieniach szkolnych o charakterze religijnym, konkursach religijnych, poszerzanie wiadomości o literaturę religijną, korzystanie ze stron internetowych o tematyce religijnej);
- aktywność ucznia na lekcji i współpraca w zespole.

Ad. 4. Prawa i obowiązki ucznia oraz katechety

Uczeń ma obowiązek:

- Prowadzić zeszyt przedmiotowy i/lub karty pracy.
- Pozytywnie zdać wszystkie sprawdziany i testy.
- W razie nieobecności na sprawdzianie lub teście zaliczyć pracę w ciągu 2 tygodni od dnia powrotu do szkoły.
- Poprawić ocenę niedostateczną w ciągu tygodnia od otrzymania wyników sprawdzianu wiedzy.

Uczeń może:

- Uzyskać dodatkowe oceny (od dobrej do celującej po wcześniejszym uzgodnieniu z nauczycielem) za prace typu: projekty, albumy, prezentacje multimedialne itp.
- Otrzymać ocenę celującą za zajęcie I, II, III miejsca lub wyróżnienia w konkursach religijnych.
- Za bardzo dobre wyniki nauczania, zajęcie najwyższych miejsc lub wyróżnień w konkursach przedmiotowych z religii (np. Konkurs Biblijny, Olimpiada Teologii Katolickiej) na etapie dekanalnym, diecezjalnym, ogólnopolskim otrzymać ocenę celującą śródroczną lub roczną.

Katecheta ma obowiązek:

- Powiadomić ucznia o sprawdzianie lub teście na 1 tydzień przed terminem.
- Sprawdzić prace pisemne w ciągu 2 tygodni, z wynikami testu zapoznać rodziców (prawnych opiekunów) (poprzez dziennik elektroniczny lub w czasie konsultacji, wywiadówek, dni otwartych).
- Udzielać informacji rodzicom (prawnym opiekunom) oraz uczniom na temat prac pisemnych i postępów ucznia.

Katecheci dostosowują wymagania do indywidualnych możliwości ucznia, uwzględniając opinie i orzeczenia wydane przez Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne. Przy stwierdzonych rodzajach dysfunkcji:

1. W przypadku dysortografii:

- Błędy ortograficzne nie mają wpływu na ocenę pracy pisemnej.

2. W przypadku dysgrafii:

- Nie ocenia się estetyki pisma w zeszycie przedmiotowym oraz na testach i kartkówkach.
- Uczeń ma prawo przeczytać nauczycielowi treść pracy pisemnej, gdy ten ma trudności z jej odczytaniem.
- Uczeń z głęboką dysgrafią może zaliczyć sprawdzian w formie odpowiedzi ustnej.

3. W przypadku dysleksji:

- Zachęcanie uczniów do czytania krótkich tekstów.
- Wydłużanie czasu pracy.
- Ograniczenie ilości ćwiczeń wykonywanych w czasie zajęć.

Oceny bieżące stanowią o śródrocznej i rocznej ocenie ucznia. Powiadomianie rodziców (prawnych opiekunów) o ocenach ich dzieci (podopiecznych) odbywa się zgodnie z przyjętymi zasadami Wewnątrzszkolnego Systemu Oceniania.

Ad. 5. Wymagania programowe i kryteria oceniania

I. Podstawowe:

Na ocenę celującą uczeń:

- Prowadzi zeszyt i/lub karty pracy oraz odrabia zadania domowe.
- Jest wzorem dla innych pod względem pilności, odpowiedzialności, samodzielności.
- Wyczerpująco wypowiada się na temat poruszanego zagadnienia; wykazuje się wiadomościami wykraczającymi poza program religii.
- Uczestniczy w konkursach religijnych.
- Angażuje się w przygotowanie jasełek, misteriów, rozważań, nabożeństw, adoracji.
- Samodzielnie poszerza zdobytą na lekcjach wiedzę przez lekturę Pisma Świętego, czytanie książek religijnych, prasy katolickiej; korzysta ze stron internetowych o tematyce religijnej.
- Aktywnie uczestniczy w lekcji i biegle posługuje się zdobytą wiedzą.

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- Prowadzi starannie zeszyt i/lub karty pracy oraz odrabia zadania domowe.
- Prezentuje wiedzę, wypowiadając się swobodnie i wyczerpująco.
- Jest odpowiedzialny i samodzielny.
- W poruszanych tematach dostrzega związki między faktami, potrafi wyciągnąć wnioski, dokonać całościowej oceny poruszanego zagadnienia.
- Odznacza się dużą aktywnością na katechezie.
- Umie współpracować w grupie.

Na ocenę dobrą uczeń:

- Prowadzi starannie zeszyt i/lub karty pracy, odrabia zadania domowe.
- Samodzielnie udziela odpowiedzi (nie wyczerpuje poruszonego zagadnienia).
- Angażuje się w daną jednostkę lekcyjną.
- Opanował materiał programowy z religii.
- Konsekwentnie wykonuje zadaną pracę, stara się być aktywnym na lekcji.
- Stara się dobrze współpracować w grupie.

Na ocenę dostateczną uczeń:

- Przychodzi przygotowany do zajęć.
- Prowadzi zeszyt i/lub karty pracy.
- Opanował łatwe, niezbędne wiadomości i umiejętności.
- Udziela odpowiedzi na pytania nauczyciela.
- Stara się angażować w pracę grupy.

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- Opanował konieczne pojęcia religijne.
- Prowadzi zeszyt i/lub karty pracy.
- Przy pomocy nauczyciela udziela odpowiedzi na postawione pytania.
- Prezentuje minimalny poziom postawy i umiejętności.
- Wykonuje jedynie część wyznaczonej pracy.
- Czasem angażuje się w pracę grupy.

Na ocenę niedostateczną uczeń:

- Nie prowadził zeszytu ani kart pracy.
- Nie opanował minimum programowego.
- Nie skorzystał z pomocy nauczyciela i kolegów w celu poprawienia oceny.

II Szczegółowe:

Na ocenę celującą uczeń:

- Opanował materiał przewidziany programem w stopniu bardzo dobrym.
- Biegłe posługuje się zdobytą wiedzą.
- Uzupełnia zdobytą na lekcjach wiedzę przez lekturę literatury religijnej.
- Uczestniczy w organizowanych konkursach.
- Jest wzorem i przykładem dla innych uczniów.
- W życiu codziennym kieruje się dobrem własnym i drugiego człowieka.

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- Wskazuje na bł. Chiare Badano jako wzór cnót boskich i kardynalnych.
- Omawia tajemnicę pozornej niemocy Boga.
- Wyjaśnia kryteria oceny moralnej czynów ludzkich.
- Wskazuje zasady formacji sumienia.
- Definiuje pojęcie grzechu i podział grzechów na lekkie i ciężkie.
- Uzasadnia potrzebę respektowania obiektywnych norm moralnych.
- Wyjaśnia znaczenie sakramentów na każdym etapie rozwoju człowieka.
- Definiuje, czym jest sakrament.
- Omawia różne podziały sakramentów (np. dla dobra jednostki – dla dobra wspólnoty; dla umarłych duchowo – dla żywych duchowo; przyjmowane jeden raz – przyjmowane wielokrotnie).
- Zna obowiązki rodziców i chrzestnych względem ochrzczonego dziecka.
- Interpretuje znaki, symbole i czynności wykonywane podczas liturgii eucharystycznej.
- Omawia cuda eucharystyczne oraz ich znaczenie dla życia chrześcijanina.
- Uzasadnia potrzebę regularnego korzystania z sakramentów.
- Wyjaśnia warunki dobrej spowiedzi.
- Wskazuje zagrożenia związane ze świętokradczą spowiedzią i Komunią Świętą.
- Omawia sakramenty – słowa ustanowienia, materię, formę oraz łaskę, którą dany sakrament daje lub pomnaża.
- Wyjaśnia, czym jest katolicka nauka społeczna.
- Ukazuje różne formy pobożności ludowej.
- Wyjaśnia relację między miłosierdziem a sprawiedliwością Bożą.
- Opisuje przebieg rewolucji francuskiej i jej skutki dla Kościoła.
- Wskazuje wyzwania społeczne w XIX w. I odpowiedź na nią ze strony Kościoła.
- Ukazuje nauczanie Soboru Watykańskiego I, jego przyczyny i skutki.
- Przytacza najważniejsze fakty z życia, działalności oraz nauczania papieży po Soborze Watykańskim I.
- Opisuje związek Kościoła z życiem narodu polskiego w okresie niewoli (rozbiorów, II wojny światowej i czasach komunizmu).
- Wskazuje na posługę, działalność i niezłomność m.in. kard. Adama Sapiehy, sł. Bożego kard. Augusta Hlonda, bł. kard. Stefana Wyszyńskiego, abpa Antoniego Baraniaka, bł. Jerzego Popiełuszki.
- Prezentuje postaci sług Bożych, błogosławionych i świętych polskich z XX w.
- Przytacza najważniejsze wydarzenia z historii Kościoła w Polsce w XX w.
- Definiuje pojęcia i wyjaśnia różnice między uchodźcą a migrantem.
- Omawia wydarzenia związane z Bożym Narodzeniem oraz ich kontekst.
- Wymienia okoliczności wydarzeń Wielkiego Tygodnia, omawia przebieg wydarzeń męki i śmierci Jezusa Chrystusa.

- Uzasadnia potrzebę zaangażowania misyjnego.
- Troszczy się o osobistą dojrzałość.
- Posiada uzupełniony zeszyt.

Na ocenę dobrą uczeń:

- Zna postać bł. Chiary Badano.
- Wyjaśnia kryteria oceny moralnej czynów ludzkich.
- Wskazuje zasady formacji sumienia.
- Rozróżnia, co jest grzechem ciężkim, a co lekkim.
- Zna obiektywne normy moralne.
- Rozumie znaczenie sakramentów na każdym etapie rozwoju człowieka.
- Wyjaśnia, czym jest sakrament.
- Omawia różne podziały sakramentów (np. dla dobra jednostki – dla dobra wspólnoty; dla umarłych duchowo – dla żywych duchowo; przyjmowane jeden raz – przyjmowane wielokrotnie).
- Uzasadnia potrzebę regularnego korzystania z sakramentów.
- Wyjaśnia warunki dobrej spowiedzi.
- Rozumie zło, jakie niesie ze sobą świętokradzka spowiedź święta.
- Omawia sakramenty – materię, formę oraz łaskę, którą dany sakrament daje lub pomnaża.
- Wyjaśnia, czym jest katolicka nauka społeczna.
- Ukazuje różne formy pobożności ludowej.
- Zna przyczyny wybuchu rewolucji francuskiej, jej przebieg i skutki oraz wymienia niektóre postacie z nią związane.
- Wskazuje wyzwania społeczne w XIX w. I odpowiedź na nie ze strony Kościoła.
- Ukazuje skutki Soboru Watykańskiego I.
- Przytacza najważniejsze fakty z życia oraz nauczania papieży po Soborze Watykańskim I.
- Opisuje związek Kościoła z życiem narodu polskiego w okresie niewoli (rozbiorów, II wojny światowej i czasach komunizmu).
- Wskazuje na posługę, działalność i niezłomność m.in. kard. Adama Sapiehy, sł. Bożego kard. Augusta Hlonda, bł. kard. Stefana Wyszyńskiego, abpa Antoniego Baraniaka, bł. Jerzego Popiełuszki.
- Rozróżnia pojęcia *uchodźca* i *migrant*.
- Rozumie potrzebę zaangażowania misyjnego.
- Zauważa wpływ religijności maryjnej na dzieje Polski.
- Opowiada życiorysy niektórych świętych, którzy dawali świadectwo prawdzie i wierze.
- Opowiada wydarzenia związane z narodzeniem Jezusa, Jego męką, śmiercią i zmartwychwstaniem.
- Stara się o świadome przeżywanie gestów, słów i postaw religijnych.
- Troszczy się o osobistą dojrzałość religijną.
- Zna zagadnienia z „Małego Katechizmu” (m.in. Dekalog, Credo, 6 prawd wiary).
- Posiada uzupełniony zeszyt.

Na ocenę dostateczną uczeń:

- Wie, że czyny ludzkie podlegają ocenie moralnej.
- Troszczy się o formację sumienia.
- Rozróżnia grzech ciężki od lekkiego.
- Zna obiektywne normy moralne.
- Rozumie znaczenie sakramentów.
- Wie, które sakramenty może przyjąć tylko raz, a które może przyjmować wielokrotnie; które może przyjmować w stanie grzechu ciężkiego, a których nie.
- Rozumie potrzebę regularnego korzystania z sakramentów.

- Wymienia warunki dobrej spowiedzi.
- Wie, że nie można kłamać podczas spowiedzi świętej.
- Krótko omawia sakramenty.
- Wie, że są różne formy pobożności ludowej.
- Podaje przykłady osób, które oddały życie za prawdę i wiarę.
- Opisuje związek Kościoła z życiem narodu polskiego w okresie niewoli (rozbiorów, II wojny światowej i czasach komunizmu).
- Wskazuje na posługę, działalność i niezłomność m.in. kard. Adama Sapiehy, sł. Bożego kard. Augusta Hlonda, bł. kard. Stefana Wyszyńskiego, abpa Antoniego Baraniaka, bł. Jerzego Popiełuszki.
- Prezentuje postaci sług Bożych, błogosławionych i świętych polskich z XX w.
- Rozumie potrzebę zaangażowania misyjnego.
- Wymienia kilkoro świętych, którzy dawali świadectwo prawdzie i wierze.
- Opowiada wydarzenia związane z narodzeniem Jezusa, Jego męką, śmiercią i zmartwychwstaniem.
- Stara się o świadome przeżywanie gestów, słów i postaw religijnych.
- Troszczy się o osobistą dojrzałość religijną.
- Zna zagadnienia z „Małego Katechizmu” (m.in. Dekalog, Credo, 6 prawd wiary).
- Posiada uzupełniony zeszyt.

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- Z pomocą katechety wyjaśnia, czym jest sumienie i jak je można kształtować.
- Z pomocą katechety wyjaśnia, czym jest Miłosierdzie Boże oraz warunki, kiedy i gdzie można z niego korzystać.
- Z pomocą katechety wyjaśnia znaczenie sakramentów.
- Wie, kiedy może, a kiedy nie może korzystać z odpowiednich sakramentów świętych.
- Rozumie istotę i konieczność sakramentów.
- Rozumie rolę Maryi w historii Polski.
- Wie, że Kościół prowadzi dzieła misyjne.
- Z pomocą katechety wymienia podstawowe fakty z życia Jezusa Chrystusa.
- Stara się o świadome przeżywanie gestów, słów i postaw religijnych.
- Zna Dekalog i Credo.
- Posiada uzupełniony zeszyt.

Na ocenę niedostateczną uczeń:

- Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.

Ad. 6. Poprawa oceny

- W przypadku otrzymania oceny niedostatecznej ze sprawdzianu uczeń ma prawo do jej poprawy w terminie ustalonym z nauczycielem, przy czym w dzienniku zachowane są wszystkie oceny.
- W przypadku otrzymania oceny niedostatecznej z odpowiedzi ustnej lub kartkówki uczeń ma prawo do jej poprawienia w terminie uzgodnionym z nauczycielem.
- W przypadku otrzymania niesatysfakcjonującej oceny rocznej istnieje możliwość odwołania się zgodnie z procedurami przewidzianymi w Wewnątrzszkolnym Systemie Oceniania.

Ad. 7. Przewidywane osiągnięcia uczniów

- Poznanie Jezusa Chrystusa i Jego nauki.
- Opanowanie wiedzy i umiejętności określonych w programie nauczania katechezy na poszczególnych poziomach zgodnie z systemem oceniania.
- Znajomość omawianych symboli wiary.
- Znajomość religijnych korzeni wybranych elementów kultury polskiej.
- Znajomość symboliki liturgicznej.
- Znajomość historii Kościoła XVIII, XIX i XX wieku oraz umiejętność bronięcia wiary.
- Aktywne uczestnictwo w Eucharystii.
- Zastosowanie wskazań prawa Bożego w konkretnych sytuacjach życiowych.

Umiejętność kształtowania własnego sumienia, osobowości i charakteru w oparciu o prawo Boże